Univerzita Komenského v Bratislave Fakulta matematiky, fyziky a informatiky

Efektívne hľadanie minimálne dominujúcej množiny na reálnych sieťach

Magisterská práca

2014 Viktor Tomkovič

Univerzita Komenského v Bratislave Fakulta matematiky, fyziky a informatiky

Efektívne hľadanie minimálne dominujúcej množiny na reálnych sieťach

Magisterská práca

Študijný program: Aplikovaná informatika

Študijný odbor: 2511 Aplikovaná informatika

Školiace pracovisko: Katedra aplikovanej informatiky FMFI

Vedúci práce: Mgr. Martin Čajági

Bratislava, 2014 Viktor Tomkovič

Univerzita Komenského v Bratislave Fakulta matematiky, fyziky a informatiky

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Bc. Viktor Tomkovič

Študijný program: aplikovaná informatika (Jednoodborové štúdium,

magisterský II. st., denná forma)

Študijný odbor: 9.2.9. aplikovaná informatika

Typ záverečnej práce: diplomová slovenský

Názov: Efektívne hľadanie minimálnej dominujúcej množiny na reálnych sieťach

Ciel': Prvým z cieľov práce je implementovať aktuálne úplne efektívne algoritmy

poskytujúce riešenia pre problém minimálnej dominujúcej množiny s rôznymi obmedzeniami na danú množinu. Ako je napríklad súvislosť, či minimálna vzdialenosť medzi vrcholmi v pokrytí. Tieto budú slúžiť ako benchmark pri menších grafoch. Druhým krokom je implementovať heuristické algoritmy, aproximatívne algoritmy a urobiť vzájomný pomer efektívnosť (čas-priestor) / veľkosť chyby plus porovnanie oproti úplným algoritmom z prvého cieľu.

Tretím cieľom je vyvinúť čo najefektívnejšie algoritmy pracujúce na sieťach v rádoch desiatok až stá tisícov vrcholov a miliónov hrán a otestovať ich

na dátach reálnych existujúcich sietí.

Pod najneefektívnejším sa rozumie zlepšenie pre konkrétne typy sietí v čase alebo v chybe. Z nášho pohľadu je prioritnejší čas, pretože cieľom je rýchlo získavať požadované informácie aby sme ich vedeli spracovať a poskytnúť ako

vstup pre d'alšie aplikácie.

Vedúci: Mgr. Martin Čajági

Katedra: FMFI.KAI - Katedra aplikovanej informatiky

Vedúci katedry: doc. PhDr. Ján Rybár, PhD.

Dátum zadania: 04.12.2012

Dátum schválenia: 04.12.2012 prof. RNDr. Roman Ďurikovič, PhD.

garant študijného programu

študent	vedúci práce

Poďakovanie

Ďakujem.

Abstrakt

Táto práca skúma rôzne algoritmy na riešenie problému hľadania minimálnych dominantných množín (MDS). Konkrétne skúma ich využitie v sieťach malého sveta.

Kľúčové slová: minimálna dominujúca množina, MDS, algoritmy a dátové štruktúry, siete malého sveta.

Abstract

This work is.

Keywords: minimal dominating set, MDS, algorithms and date structures, small-world network.

Obsah

Ú٠	vod		1										
1	Defi	inície	2										
	1.1	Grafy	2										
	1.2	Vlastnosti grafu	3										
	1.3	Cesta a cyklus	4										
	1.4	Strom	4										
	1.5	Bipartitné grafy	5										
	1.6	Toky	5										
	1.7	Siete	6										
2	Pop	Popis softvéru											
	2.1	Analýza existujúcich riešení	9										
	2.2	Špecifikácia požiadaviek	10										
		2.2.1 Požiadavky	10										
		2.2.2 Prevádzkové požiadavky	10										
	2.3	Návrh	10										
		2.3.1 Technické požiadavky	10										
		2.3.2 Používateľské požiadavky	10										
		2.3.3 Použité technológie a návrhové vzory atď	10										
		2.3.4 Rozhranie aplikácie	10										
3	Imp	olementácia softvéru	11										
4	Dos	siahnuté výsledky	12										
Zá	íver		13										
Li	iterati	úra	14										

Úvod

Toto je úvod do mojej diplomovej práce. Bude doplnený neskôr.

Definície

V tejto kapitole sme zaviedli niektoré pojmy, s ktorými sa budeme stretávať počas nasledujúcich kapitol. Sú to prevažne pojmy z teórie grafov. Keďže väčšina článkov, ktorými sme sa zaoberali v ďalších častiach je anglického pôvodu, rozhodli sme sa pre značenie uprednostniť knihu Graph Theory (Diestel 2000) pred knihou Grafové algoritmy (Plesník 1983).

Základným pojmom je pre nás množina, čo je súbor navzájom rôznych objektov. Množinu prirodzených čísel vrátane nuly označujeme $\mathbb N$. Množinu celých čísel označujeme $\mathbb Z$. Množinu reálnych čísel $\mathbb R$. Pre reálne číslo x označujeme hornú celú časť $\lceil x \rceil$ a označuje najmenšie celé číslo väčšie alebo rovné ako x. Podobne dolnú celú časť označujeme $\lfloor x \rfloor$ a označuje najväčšie celé číslo menšie alebo rovné ako x. Základ logaritmov napísaných ako "log" je 2 a základ logaritmov napísaných ako "ln" je e. Množina $=\{A_1,\ldots,A_k\}$ navzájom disjunktných podmnožín množina A je rozdelenie ak $A=\bigcup_{i=1}^k A_i$ a všetky i platí, že $A_i=\emptyset$.

1.1 Grafy

Graf G=(V,E) je usporiadaná dvojica množiny vrcholov a množiny hrán, ktorá má následujúce vlastnosti:

- $V \cap E = \emptyset$ (hrany a vrcholy sú rozlíšiteľné)
- $E \subseteq \{\{u, v\} : u \neq v; u, v \in V\}$ (hrana spája dva vrcholy)

Graf sa zvyčajne znázorňuje nakreslením bodov pre každý vrchol a čiar medzi dvoma bodmi tam, kde existuje hrana. Rozmiestenie bodov a čiar nemá význam.

O grafe s množinou vrcholov V hovoríme, že je grafom na V. Množina vrcholov grafu G je označovaná V(G) a to aj v prípade, kedy graf G má za množinu vrcholov inú množinu ako V. Napríklad, pre graf H=(W,F) označujeme množinou vrcholov V(H) a platí V(H)=W. Podobne označujeme množinu brán grafu E(G) (v hore uvedenom príklade platí E(H)=F). Pre jednoduchosť hovoríme, že vrchol (hrana) patrí grafu a nie množine vrcholov (hrán) grafu a preto sa občas vyskytuje označenie $v \in G$ a nie $v \in V(G)$.

Rád grafu je počet vrcholov v grafe a označujeme ho ako |G|. Prázdny graf (\emptyset, \emptyset) označujeme \emptyset . Grafy rádu 0 alebo 1 sa označujeme ako triviálne.

Vrchol v je incidentný s hranou e ak platí $v \in e$. Hranu $\{x,y\}$ jednoduchšie označujeme ako xy. Hranami X-Y označujeme množinu hrán $E(X,Y)=\{\{x,y\}:x\in X,y\in Y\}$. Namiesto $E(\{x\},Y)$ píšeme E(x,Y) a podobne aj namiesto $E(X,\{y\})$ píšeme E(X,y). s Zápisom E(v) označujeme E(v,V(G)) a hovoríme o branách vrchola v.

Dva vrcholy x, y grafu G sú susedia, ak existuje hrana xy v grafe G. Dve hrany $e \neq f$ sú susedné, ak majú spoločný jeden vrchol. Ak sú všetky vrcholy v grafe navzájom susedné, graf je kompletný (alebo úplný). Kompletný graf s n vrcholmi označujeme K^n .

Majme dva grafy G=(V,E) a G'=(V',E'). Potom $G\cup G':=(V\cup V',E\cup E')$. Podobne $G\cap G':=(V\cap V',E\cap E')$. Ak platí $G\cap G'=\emptyset$ tak hovoríme, že grafy sú disjunktné. Ak platí $V\subseteq V'$ a $E\subseteq E'$, tak potom je graf G' podgrafom grafu G. Zapisujeme $G'\subseteq G$.

Ak $G' \subseteq G$ a G' obsahuje všetky hrany $xy \in E$ pre $x,y \in V'$, tak hovoríme, že graf G' je indukovaný podgraf grafu G. Taktiež hovoríme, že V' indukuje G' na G a zapisujeme G' =: G[V']. Zápis $G[\{v\}]$ skracujeme na G[v].

Ak je U nejaká množina vrcholov, tak zápisom G-U (operátory - a \ budeme občas zamieňať) označujeme $G[V(G)\setminus U]$. Inými slovami graf G-U dosiahneme tak, že z grafu G vymažeme všetky vrcholy z množiny U a všetky incidentné hrany k nim. Pre $G-\{u\}$ používame aj zápis G-u. Pre graf G=(V,E) a množinu hrán $F=\{xy:x,y\in V\}$ zapisujeme $G+F=(V,E\cup F)$ a $G-F=(V,E\setminus F)$.

Komponent grafu je taký maximálny podgraf, kde medzi každou dvojicou vrcholov existuje cesta.

1.2 Vlastnosti grafu

Uvažujme o grafe G=(V,E). Množinu susedov vrchola v označujeme $N_G(v)$. Pokiaľ to bude z kontextu jasné, tak iba skrátene N(v). Zápis rozšírme na množiny. Pre množinu $U\subseteq V$ zapisujeme N(U) množinu susedov všetkých vrcholov $u\in U$. Množinu N(U) nazývame susedmi U. Susedov vrátane vrchola označujeme susedov vrchola s vrcholom samotným. Pre vrchol v susedov vrátane vrchola zapisujeme ako $N[v]:=N(v)\cup \{v\}$. Podobne môžeme rozšíriť zápis aj na množiny. Pokrytím množiny $U\subseteq V$ nazývame množinu $N[U]:=N(U)\cup U$.

Číslo $d_G(v)=d(v):=|E_G(v)|$ sa nazýva stupeň vrchola. Je to počet susedov vrchola (neplatí pre digrafy, multigrafy a iné zložité grafy, ktorými sa tu však nezaoberáme). Vrchol stupňa 0 je izolovaný. Číslo $\delta(G):=\min\{d(v),v\in G\}$ je minimálny stupeň grafu G. Podobne číslo $\Delta(G):=\max\{d(v),v\in G\}$ je maximálny stupeň grafu G.

1.3 Cesta a cyklus

Cesta je graf P = (V, E) v tvare:

$$V = \{x_0, x_1, x_2, x_3, \dots, x_k\} \qquad E = \{x_0 x_1, x_1 x_2, x_2 x_3, \dots, x_{k-1} x_k\},\$$

kde všetky vrcholy x_i sú navzájom rôzne. Vrcholy x_0 a x_k sa nazývajú konce cesty a zvyšné vrcholy sú vnútorné vrcholy. Cestu zjednodušene označujeme sledom vrcholov: $P=x_0x_1x_2\cdots x_k$. Aj keď nevieme rozlíšiť medzi cestami $P_1=x_0x_1x_2\cdots x_k$ a $P_2=x_kx_{k-1}x_{k-2}\cdots x_0$, často si zvolíme jednu možnosť a hovoríme o ceste z x_0 do x_k (v tomto prípade sme si vybrali cestu P_1). Dĺžka cesty je číslo k (cesta môže mať dĺžku 0).

Cyklus je cesta P = (V, E) v tvare

$$V = \{x_0, x_1, x_2, x_3, \dots, x_{k-1}\} \qquad E = \{x_0x_1, x_1x_2, x_2x_3, \dots, x_{k-2}x_{k-1}, x_{k-1}x_0\}$$

O ceste má zmysel hovoriť iba ak $k \geq 3$. Dĺžka cyklu je číslo k. Je to počet vrcholov (a zároveň aj hrán) v grafe.

V nasledujúcej časti si ukážeme dátové štruktúry, s ktorými sme v práci pracovali.

1.4 Strom

Graf, ktorý nemá cyklus, sa nazýva *acyklický*. Taktiež sa nazýva aj *les*. Les, ktorý má iba jeden komponent sa nazýva *strom*. Takže les je graf, ktorého komponenty sú stromy. Často sa nám oplatí poznať základné vlastnosti stromu. Tie najzákladnejšie sú zároveň aj zameniteľné a ú rôznymi obmenami definície stromu.

Následné tvrdenia sú zameniteľné pre graf T:

- 1. graf T je strom;
- 2. ľubovoľné dva vrcholy v grafe T sú spojené jedinečnou cestou v grafe T;
- 3. graf T je minimálne súvislý graf T je spojitý, ale graf T-e je nespojitý pre všetky hrany $e \in T$;
- 4. graf T je maxmimálne acyklický graf T neobsahuje cyklus, ale graf T+xy cyklus obsahuje pre ľubovoľné nesusedné vrcholy $x,y\in T$.

Jedinečnú cestu z vrcholu x do vrcholu y v strome T budeme označovať xTy. Z ekvivalencie bodov 1 a 3 vyplýva, že pre každý spojitý graf platí, že jeho ľubovoľný najmenej spojitý podgraf bude strom.

Vrcholy stupňa jeden sa nazývajú *listy*. Každý netriviálny strom má aspoň dva listy. Napríklad konce najdlhšej cesty. Jeden zaujímavý fakt – ak zo stromu odstránime list, ostane nám strom.

Občas je vhodne označiť jeden vrchol stromu špeciálne. A to ako koreň. Koreň potom tvorí základ stromu. Pokiaľ je koreň nemenný, tak hovoríme o zakorenenom strome. Vybratím koreňa k v strome T nám dovoľuje spraviť čiastočné usporiadanie na V(T). Nech r je koreň stromu $T, r, x, y \in V(T)$, $x \leq y$ a platí, že $x \in rTy$, potom \leq je čiastočné usporiadanie na množine V(T). Zakorenené stromy sa zvyknú kresliť "po vrstvách", kde je vidieť čiastočné usporiadanie vrcholov.

1.5 Bipartitné grafy

Nech $r \geq 2$ je prirodzené číslo. Graf G = (V, E) sa nazýva r-partitný, ak môžeme V rozdeliť do r skupín tak, že každá hrana má koniec v inej skupine. Z toho vplýva, že vrcholy v jednej skupine nie sú susedné. Ak platí, že r = 2 nenazývame graf "2-partitný" ale bipartitný (i keď obe pomenovania sú správne).

1.6 Toky

Veľa vecí z reálneho sveta sa dá modelovať pomocou grafov alebo štruktúr podobných grafom. Ide napríklad o elektrickú rozvodnú sieť, cestnú sieť, vlakovú/dráhovú sieť, komunikačnú sieť. Pri týchto znázorneniach vystupujú vždy dvojice komunikácií a "križovatiek" (elektrické vedenie s trafostanicami, cesty s mestami, dráhy so zástavkami, linky s prepojovacími stanicami). Každá komunikácia má svoju kapacitu. V týchto štruktúrach má zmysel sa pýtať otázky, ako napríklad koľko veľa prúdu, zásob, dát dokáže prúdiť medzi dvoma vrcholmi. V teórii grafov hovoríme o tokoch.

Konkrétne komunikáciu si môžeme predstaviť ako hranu e=xy, ktorá vyjadruje aj smer prúdenia. K usporiadanej dvojici (x,y) môžeme priradiť hodnotu k vyjadrujúcu kapacitu komunikácie. Znamená to, že k jednotiek môže prúdiť z vrcholu x do vrcholu y. Alebo usporiadanej dvojici (x,y) môžeme priradiť zápornú hodnotu -k a to znamená, že k jednotiek prúdi opačným smerom. To znamená, že pre zobrazenie $f:V^2\to\mathbb{Z}$ (množina V označuje vrcholy), bude platiť, že f(x,y)=-f(y,x), keď x a y sú susedné vrcholy.

Keď už máme vrcholy a komunikácie, musíme mať aj *zdroj* vecí, ktoré po komunikáciach budú prúdiť a taktiež miesta, z ktorých budú tieto veci odchádzať z modelu. Tie sa označujú ako *stoky*. Okrem týchto špeciálnych vrcholov platí, že

$$\sum_{y \in N(x)} f(x, y) = 0$$

Pokiaľ platia pre graf G:=(V,E) a zobrazenie $f:V^2\to\mathbb{Z}$ vlastnosti f(x,y)=-f(y,x) pre susedné vrcholy x a y a pre vrcholy mimo zdrojov a stôk, že $\sum_{y\in N(x)}f(x,y)=0$, tak budeme hovoriť o toku na grafe G.

Graf sme si zadefinovali ako štruktúru, ktorá má hrany *neorientované*, to znamená, že nevieme rozlíšiť, kde hrana "začína" a kde "končí". Pri tokoch sme ale začali rozlišovať túto vlastnosť a tým

sa hrany stali *orientovanými*. Grafy sa nazývajú neorientované, pokiaľ sú aj ich hrany neorientované a naopak, ak sú orientované hrany, tak hovoríme aj o orientovanom grafe. V ďalšom texte budeme orientovanosť uvádzať iba vtedy, keď nebude jasne vyplávať z kontextu.

1.7 Siete

Ďalšie veci, ktoré môžeme pri modelovaní sietí z reálneho sveta skúmať sú veci ohľadne štruktúry. Má zmysel sa pýtať na to, aký je priemer grafu, či vieme určiť hierarchiu vrcholov a jej, aké komunikácie treba prerušiť na to, aby sa sieť rozpadla, kam treba nasadiť obmedzený počet špiónov, aby sme získali čo najviac informácií a podobne.

Pri modeloch reálnych sietí má zmysel zaoberať sa nielen stupňami jednotlivých vrcholov ale aj distribúciou stupňov a priemerným stupňom vrchola. Priemerný stupeň grafu G=(V,E) označujeme $\overline{d_G}=\bar{d}$ a vypočítame ako:

$$\overline{d_G} = \overline{d} = \frac{\sum_{v \in V} d_v}{|V|}$$

K zadefinovaniu distribúcie budeme potrebovať ešte jednu funkciu. Táto funkcia vracia hodnotu 1 v bode 0 a vo všetkých ostatných bodoch vracia hodnotu 0. Takže dobre slúži ako filter. Označme ju τ a zadefinujme:

$$\tau(n) = \begin{cases} 1 & \text{ak } n = 1 \\ 0 & \text{inak} \end{cases}$$

Distribúcia stupňov vrcholov grafu G je funkcia p(d) reprezentujúca pravdepodobnosť toho, že vrchol má stupeň d. Platí, že:

$$p(d) = \frac{\sum_{v \in V} \tau(d - d_v)}{|V|}$$

Suma vo funkcii prechádza všetkými vrcholmi a vďaka filtračnej funkcii τ spočíta, koľko je vrcholov stupňa d. Potom sa toto číslo predelí počtom vrcholov

Zaujímavou vlastnosťou grafu je klasterizačný koeficient vrchola. Je definovaný ako pomer počtu hrán medzi susediacimi vrcholmi daného vrchola a všetkými možnými (aj potenciálnymi) hranami medzi susediacimi vrcholmi. Formálne, pre graf G:=(V,E) je klasterizačný koeficient vrchola v hodnota:

$$c_v = \frac{|E(N[v])|}{\binom{|N[v]|}{2}}$$

Priemerný klasterizačný koeficient \bar{c} grafu G je definovaný ako:

$$\bar{c} = \frac{\sum_{v \in V}^{c_v}}{|V|}$$

Podobne ako distribúciu stupňov vrcholov zadefinujeme aj distribúciu klasterizačných koeficientov. Distribúcia klasterizačných koeficientov grafu G je funkcia c(d), ktorá hovorí o tom, aký je priemer

klasterizačných koeficientov pre všetky vrcholy stupňa d. Vypočítame ho ako:

$$c(d) = \frac{\sum_{v \in V} \tau(d - d_v) c_v}{\sum_{v \in V} \tau(d - d_v)}$$

V následujúcich kapitolách sme sa zamerali a prebrali si jednotlivé existujúce algoritmy, ktoré boli implementované.

	naive	greedy	greedyQ	ch7alg33	ch7alg34OT	ch7alg35OT	fnaive	fproper
ba10	0.085	0.001	0.002	0	0.003	0.004	0.008	0.009
ba18	1.284	0.001	0.002	0	0.013	0.008	0.035	0.035
ba20	4.44	0.001	0.002	0	0.011	0.008	0.049	0.047
ba100	-	0.015	0.004	0.004	0.07	0.045	0.473	0.506
ba200		0.026	0.006	0.009	0.135	0.073	30.515	30.412
ba1000		0.087	0.045	0.037	0.883	0.512		
ba2000		0.142	0.095	0.053	2.524	0.988		
ba10k		1.844	0.362	0.54	45.781	6.662		
ba20k		8.813	1.294	3.8		22.256		
ba100k		66762	68.669	135.197				
rnd10		0.001	0.002				0.003	0.003
rnd15		0.001	0.002				0.048	0.043
rnd20		0.001	0.002				0.107	0.112
rnd100		0.011	0.004				1293.811	1302.94
rnd200		0.032	0.008					
rnd1000		0.072	0.043					
rnd2000		0.114	0.096					
rnd10k		2.484	0.44					
rnd20k		11.281	1.671	4.947				
zly10		0.005	0.003	0.003	0.04	0.018	0.119	0.117
zly20		0.022	0.01	0.022	0.098	0.036	0.809	0.814
zly100		0.09	0.151	0.21	6.213	2.107		

	naive	greedy	greedyQ	ch7alg33	ch7alg34OT	ch7alg35OT	fnaive	fproper	macov
ba10	0.085	0.001	0.002	0	0.003	0.004	0.008	0.009	1
ba18	1.284	0.001	0.002	0	0.013	0.008	0.035	0.035	1
ba20	4.44	0.001	0.002	0	0.011	0.008	0.049	0.047	1
ba100	-	0.015	0.004	0.004	0.07	0.045	0.473	0.506	1
ba200		0.026	0.006	0.009	0.135	0.073	30.515	30.412	1
ba1000		0.087	0.045	0.037	0.883	0.512			2
ba2000		0.142	0.095	0.053	2.524	0.988			
ba10k		1.844	0.362	0.54	45.781	6.662			
ba20k		8.813	1.294	3.8		22.256			
ba100k		66762	68.669	135.197					1
rnd10		0.001	0.002				0.003	0.003	1
rnd15		0.001	0.002				0.048	0.043	2
rnd20		0.001	0.002				0.107	0.112	3
rnd100		0.011	0.004				1293.811	1302.94	3
rnd200		0.032	0.008						5
rnd1000		0.072	0.043						
rnd2000		0.114	0.096						5
rnd10k		2.484	0.44						5
rnd20k		11.281	1.671	4.947					5
zly10		0.005	0.003	0.003	0.04	0.018	0.119	0.117	5
zly20		0.022	0.01	0.022	0.098	0.036	0.809	0.814	5
zly100		0.09	0.151	0.21	6.213	2.107			5

Popis softvéru

V predchádzajúcich kapitolách sme si popísali niektoré dátové štruktúry a vybrané algoritmy. Hlavnou náplňou je ich testovanie.

2.1 Analýza existujúcich riešení

V marci roku 2015 o žiadnych podobných riešeniach nevieme.

2.2 Špecifikácia požiadaviek

TODO: Čo očakávame od softvéru a prečo je viac fajn ako konkurencia.

2.2.1 Požiadavky

TODO: Čo má softvér robiť z hladiska funkčnosti.

2.2.2 Prevádzkové požiadavky

TODO: Čo má softvér robiť z hladiska hardvéru.

2.3 Návrh

TODO: Stručný opis, čo chceme dosiahnuť.

2.3.1 Technické požiadavky

TODO: Self-descripting

2.3.2 Používateľské požiadavky

TODO: Self-descripting

2.3.3 Použité technológie a návrhové vzory atď.

 $\textbf{TODO:} \ Self\text{-}descripting$

2.3.4 Rozhranie aplikácie

TODO: Vstup/výstup – aj pre jednotlivé časti softvéru

Implementácia softvéru

V tejto kapitole postupne uvedieme realizáciu návrhu popísaného v kapitole 1. Popíšeme ako sme implementovali jednotlivé algoritmy a ukážeme si štruktúru a ovládanie aplikácie. Na záver uvedieme ako dopadlo testovanie softvéru ().

Dosiahnuté výsledky

TODO: Tu budú všetky tie faily, cez ktoré som si prešiel.

Záver

V práci sme popísali niektoré algoritmy a porovnali ich implementácie. Fomin (Fomin, Grandoni a Kratsch 2005) napísal dobrú prácu... ...

Literatúra

Diestel, Reinhard (2000). Graph theory. 2000.

Fomin, Fedor V, Fabrizio Grandoni a Dieter Kratsch (2005). "Measure and conquer: domination—a case study". In: *Automata, Languages and Programming*. Springer, str. 191–203.

Plesník, Ján (1983). Grafové algoritmy.